

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/226/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315212369
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2315212369.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom 010 11 Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX T. č. XXX, o zaplatenie 4.813,69 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 11.04.2017 č.k. 17C/357/2015-87, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), § 52 ods. 1 a 2, § 53b ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 37 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Vecne zdôvodnil, že vzhľadom na citovaný § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. predloženú zmluvu by súd považoval za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko v nej absentujú údaje podľa § 9 ods. 2 písmeno k). Súd však vzhľadom na nesprávne a neúplné uvádzané údaje v zmluve, považuje zmluvu za absolútne neplatnú, pretože svojím obsahom obchádza zákon a prieči sa dobrým mravom (§ 39 OZ). V zmluve uvádzané údaje o výške poskytnutého úveru a celkovej čiastke vo výške 10.297,60 Eur činí zmluvu neurčitou, žiadnym výkladom nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, ako žalobca dospel k tejto sume (§ 37 ods. 1 OZ). Navyše pri 120 splátkach po 83,73 Eur by mal žalovaný zaplatiť celkovo 10.047,60 Eur, čo potom tvorí rozdiel vo výške 250,- Eur zo zmluvy nie je zrejmé. Aj táto skutočnosť robí zmluvu neurčitou a teda neplatnou. Okrem uvedeného súd poukazuje na nekalú prax žalobcu, ktorý sa v zmluve zaviazal poskytnúť úver 5.000,- Eur, avšak reálne vyplatil žalovanému len 4.750,- Eur pripísaním na účet žalovaného dňa 03.03.2014, t.j. okamžite si ponechal poplatok vo výške 250,- Eur. Takýto postup je v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z. a preto právny úkon - uzatvorenie Úverovej zmluvy je neplatný aj s poukazom na § 39 OZ. Keďže zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, nie je možné priznať ani zaplatenie sankčných poplatkov, poplatkov a pod., ako to navrhovateľ považoval vo svojom návrhu (resp. táto povinnosť by nevznikla ani v prípade, ak by zmluva bola platná, avšak je bezúročná a bez poplatkov). V dôsledku toho by bol žalovaný povinný vrátiť titulom bezdôvodného obohatenia sumu 4.750,- Eur, ktoré reálne čerpal. Žalobca však neunesol bremeno tvrdenia v prípade, či žalovaný do zosplatnenia úveru, resp. do podania žaloby, uhradil nejakú sumu a kedy a v akej výške sa tak stalo. Z listinných dôkazov - druhá upomienka zo dňa 26.01.2015 vyplýva, že nejakú sumu žalovaný uhradiť mal, nie je však možné dospieť k záveru, kedy sa tak malo stať a v akej výške. V uvedenej upomienke žalobca vyzval žalovaného na dopltenie dlžnej sumy 154,88 Eur, avšak v tom čase, t.j. ku dňu 26.01.2015 malo byť zaplatených už 11 splátok po 83,73 Eur, t.j. 921,03 Eur a keďže žalovaný bol vyzvaný na zaplatenie „len“ sumy 154,88 Eur, vyplýva z toho, že niečo plnil, kedy a v akej výške

však nie je zrejmé. Na základe uvedeného potom vyplýva, že žalobca svojou žalobou nijako neozrejmil úplne a pravo skutočnosti ohľadne poskytnutia a prípadného splácania úveru. Súd z tvrdení žalobcu ani nevedel dospieť k sumám úrokov a istiny, pretože žalobca neposkytol dostatočné skutkové tvrdenia; preto je potrebné zamerať sa len na konštatovanie, že žalovaná suma je nepreskúmateľná a na základe skutkových tvrdení žalobcu a čiastočne doložených listinných dôkazov súd nemohol dospieť k záveru o dôvodnosti uplatnenej sumy. Ak by súd vychádzal z absolútnej neplatnosti ÚZ, potom k plneniu vo výške 4.750,- Eur zo strany žalobcu v prospech žalovaného došlo z titulu bezdôvodného obohatenia. Nie je však možné dospieť k záveru, akú sumu dlhuje žalovaný žalobcovi. O trovách konania súd rozhodol súd v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. V danom prípade žalovaný bol v konaní plne úspešný a teda by mal právo na plnú náhradu trov konania, žiadne trovy konania mu však nevnikli, a preto mu ich náhradu súd nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) C.s.p.. Odvolateľ poukázal na to, že ak súd považoval návrh za neúplný, mal postupovať podľa § 43 ods. 1 OSP, resp. § 129 ods. 1 CSP a žalobcu obligatórne vyzvať na doplnenie podania, ak súd túto povinnosť nesplnil, odňal tým žalobcovi možnosť konať pred súdom. Žalovanému bol na základe úverovej zmluvy poskytnutý úver vo výške 5.000,- Eur, z ktorého časť vo výške 250,- Eur bola použitá na úhradu poplatku za úver v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok, čo nijako nespochybňuje výšku sumy poskytnutého úveru, ani neznižuje istinu dlhu žalovaného, nešlo o žiadnu nekalú prax, išlo o zjednodušenie postupu pre samotného dlžníka, nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Súd svoj záver o neurčitosti úverovej zmluvy a jej absolútnej neplatnosti založil na nevyložiteľnosti ustanovenia upravujúceho celkovú čiastku, ktorú má dlžník zaplatiť. Prítom suma 10.297,60 Eur pozostáva zo 120 anuitných splátok po 83,73 Eur (10.047,50 Eur) a poplatku za poskytnutie úveru 250,- Eur, tieto sumy boli prehľadne, jednoznačne a určito uvedené v bode 1.2. úverovej zmluvy. Pokiaľ súd konštatoval, že zmluva je pre spotrebiteľa máta, neprehľadná a neurčitá, obchádza zákon, a preto neplatná, argumentácia súdu je nekonkrétne a nepreskúmateľná. Všetky základné podmienky poskytnutia úveru boli zvýraznené a prehľadne uvedené v tabuľke v bode 1.2. úverovej zmluvy, každému priemernému spotrebiteľovi poskytovali všetky podstatné informácie. V kontexte záveru súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ argumentoval tým, že podľa bodu 1.1 zmluvy vyplýva, že súčasťou zmluvy o úvere sú aj obchodné podmienky banky (VOP a OP), a teda niektoré náležitosti, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie sú v OP a VOP. Zmluva popisuje anuitné splácanie, z ktorého vyplýva, že počet a termíny splátok istiny a úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške splátky. Banka bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytne spotrebiteľovi výpis vo forme amortizačnej tabuľky vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny a úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Informáciu, že splácanie spotrebiteľského úveru prebieha formou mesačných anuitných splátok a že rozdelenie splátok na istinu a úroky úveru obsahuje amortizačná tabuľka, banka klientovi poskytne už v rámci poskytovania informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Poukázal na konanie Európskeho súdneho dvora vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Klára Bíróová, konkrétne návrh generálnej advokátky, podľa ktorej amortizačná tabuľka nemusí byť súčasťou zmluvy, ako aj rozsudok Súdného dvora. Ďalej poukázal na stanovisko odboru ochrany finančných spotrebiteľov NBS z 18.04.2017, ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/149/2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/68/2017 a sp. zn. 6Co/84/2017, podľa ktorých nie je dôvodné vyžadovať rozpis splátok.

4. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie proti rozhodnutiu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti

ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne nesprávne s použitím § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie.

7. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 102/04, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva.

8. Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

9. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 148/2011, ktorý konštatuje, že podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. I.ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napr. sp. zn. IV.ÚS 115/03, III.ÚS 119/03, III.ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04).

11. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudská práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, seria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p.,

podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, príp. iný účastník konania, stručne jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavné konformným výkladom ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p. (§ 157 ods. 2 O.s.p.) pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore aj úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 410/03).

12. Súd, ktorý sa vysporiada s argumentáciou účastníka konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné (s ktorými sa súd musí vyrovnáť). Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí Vetrenko v. Moldavsko (rozhodnutie z 18. mája 2010) uviedol, že opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zjavne svojvoľne (arbitrárne) zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 03.03.2014 uzatvoril žalobca so žalovaným Úverovú zmluvu č. 108439, v zmysle ktorej, bola žalovanému schválená pôžička - bezúčelový úver vo výške 5.000,- Eur. Podľa úverovej zmluvy úver bol dohodnutý so splatnosťou 120 mesiacov, vždy k 20. dňu v mesiaci po 83,73 Eur, konečná splatnosť úveru 20.02.2024, RPMN úveru 19,03%, ročná úroková sadzba 15,9%, celková čiastka, ktorú má odporca uhradiť navrhovateľovi je 10.297,60 Eur. Podľa žalobcu dlh žalovaného predstavuje ku dňu zosplatenia sumu 5.118,35 Eur - nezaplatená istina úveru 4.813,69 Eur, úroky 242,10 Eur, úroky z omeškania 2,56 Eur, poplatky za upomienky 60,- Eur, poplatky za poistenie 0,- Eur. Istina úveru a nezaplatené úroky sú sankcionované sankčnou províziou vo výške 5% p.a. (podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka sa jedná o dohodnutý úrok z omeškania).

14. Odvolateľ dôvodne poukázal na to, že súd prvej inštancie nesprávne označil zmluvu o úvere za absolútne neplatný právny úkon, zmluva bola uzavretá riadne a platne, žalovaný na jej základe čerpal úver v sume 5.000,- Eur, resp. bola mu vyplatená suma 4.750,- Eur. Súd svoj záver o neurčitosti úverovej zmluvy a jej absolútnej neplatnosti nesprávne založil na nevyložiteľnosti ustanovenia upravujúceho celkovú čiastku, ktorú má dlžník zaplatiť, keď žalobca preukázal, že suma 10.297,60 Eur pozostáva zo 120 anuitných splátok po 83,73 Eur (10.047,50 Eur) a poplatku za poskytnutie úveru 250,- Eur, tieto sumy boli prehľadne, jednoznačne a určito uvedené v bode 1.2. úverovej zmluvy. Pokiaľ súd konštatoval, že zmluva je pre spotrebiteľa máťúca, neprehľadná a neurčitá, obchádza zákon, a preto neplatná, argumentácia súdu je v tejto časti nekonkrétna a nepreskúmateľná. Všetky základné podmienky poskytnutia úveru boli zvýraznene a prehľadne uvedené v tabuľke v bode 1.2. úverovej zmluvy, s výnimkou splnenia podmienky podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ.

15. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď ide o štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom, pričom predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi stranami. Súd prvej inštancie správne pristúpil k prieskumu, či zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Výklad a aplikácia ust. § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy, postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda podstatným obsahovým náležitostiam zo zmluvy vyplývajúcimi jednak z ust. § 497 Obchodného zákonníka a jednak vo vzťahu k tým náležitostiam, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a zároveň aj v § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi stranami niektorú z náležitostí vymenovaných v ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že predmetná zmluva neobsahuje základnú

obsahovú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, preto v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

16. Odvolací súd sa s argumentáciou žalobcu, ktorý sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že úverová zmluva neobsahuje povinnú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na konanie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 (Klára Bíróová) zo dňa 09.11.2016, na čl. 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) nestotožnil.

17. Rešpektujúc výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, poznamenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovoprávnom vzťahu. Žalobca tvrdí, že niektoré náležitosti, ktorá má obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie sú vo OP a VOP a to odkazom na anuitné splácanie bod 2.5.3 OP, ktoré podľa čl. 1.1 úverovej zmluvy sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“ Nepochybil preto súd prvej inštancie, ak uviedol, že v zmluve absentuje obligatórna náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch (členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov).

18. Odvolací súd uvádza, že rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 (Klára Bíróová) zo dňa 09.11.2016, poskytol výklad výlučne smernice, konkrétne článku 10 ods. 2 písm. h), článku 10 ods. 2 písm. h) a i), článku 23, keď výklad vnútroštátneho práva poskytujú výlučne vnútroštátne súdy.

19. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí citovanom v odseku 18 vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere, na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

20. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie ako splátok istiny, tak aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa. Taktiež ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení k 31.12.2012 bolo do súdnej praxe aplikované tak, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade, ak zmluva nemala písomnú formu alebo síce písomnú formu mala, ale neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1. Tento výklad bol následne prevzatý do zákona § 11 novelou vykonanou zákonom č. 352/2012 Z.z. účinnou od 01.01.2013, čo potvrdzuje správnosť výkladu (v zhode s vôľou zákonodarcu) § 11 aj pred 01.01.2013.

21. V danom prípade je tu zrejmy konflikt medzi Smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

22. V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

23. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narušovať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

24. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem.

25. Odvolací súd je preto názoru, že napriek poukazu žalobcu na Smernicu a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich tak, ako to ustanovuje § 9 ods. 2 zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý aplikoval okresný súd, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

26. V prejednávanej spore je teda potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, a preto je nesprávny právny záver súdu prvej inštancie, ktorý skonštatoval absolútnu neplatnosť predmetnej zmluvy a následne uplatnený nárok posúdil ako bezdôvodné obohatenie. Rovnako nesprávny je záver súdu prvej inštancie o neunesení bremena tvrdenia, či žalovaný uhradil nejakú sumu, kedy a v akej výške, z čoho súd vyvodil záver o nevyhnutnosti zamietnutia žaloby v celom rozsahu. V prípade záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru má žalobca nárok na vrátenie sumy poskytnutého úveru, pričom žalobca preukázal, že reálne žalovanému titulom úveru vyplatil sumu 4.750,- Eur (5.000,- Eur mínus 250,- Eur ako poplatok). Žalobca v žalobe jasne uviedol výšku istiny, ktorú žiada zaplatiť, čím splnil povinnosť tvrdenia. Pokiaľ žalovaný túto skutočnosť nijako nerozporoval, t.j. neuplatnil žiadne prostriedky procesnej obrany, mal súd vychádzať z tvrdení žalobcu, resp. v prípade nejasností mal žalobcu vyzvať na ich odstránenie.

27. Pokiaľ teda súd prvej inštancie návrh žalobcu zamietol výlučne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu, neprichádzalo do úvahy, aby odvolací súd v celom rozsahu nahradzoval úlohu súdu prvej inštancie, a preto odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, ako vecne nesprávny rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) a § 391 ods. 1 C.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie a znova posúdiť žalobou uplatnený nárok, posúdiť jeho danosť v zmysle ustanovení ZoSÚ, OZ a ďalších na vec sa vzťahujúcich ustanovení, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je povinný v prípade potreby doplniť v závislosti na aktivite sporových strán a potom vo veci znova rozhodnúť o celom predmete konania, pričom výsledky vykonaného dokazovania je

nevyhnutné vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

29. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

30. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).